

Na temelju članka 24. Izjave o usklađenju društva Komunalije d.o.o. Novalja, Čiponjac jug 6, OIB:76954479056, direktor društva Neven Korda dipl.ing.geod. (u daljnjem tekstu: Direktor) dana 28.03.2023. godine donosi

**Smjernice za provedbu testa razmjernosti i javnog interesa
društva Komunalije d.o.o.
sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama
(Narodne novine br. 25/13, 85/15, 69/22)**

Test razmjernosti i javnog interesa je procjena odnosa između razloga za omogućavanje pristupa informaciji i razloga za ograničenje te omogućavanje pristupa informaciji ako prevladava javni interes.

U provedbi testa razmjernosti i javnog interesa sudjeluju službenik za informiranje i druge osobe zaposlene u društvu Komunalije d.o.o. Novalja (dalje u tekstu: Društvo) kao što su voditelji radnih jedinica i službi koji posjeduju zatraženu informaciju, odnosno iz čijeg je djelokruga zatražena informacija, te osoba iz vodstva tijela.

Nakon provedbe testa potrebno je sačiniti zapisnik ili bilješku.

Sukladno članku 16. stavku 2. Zakona o pravu na pristup informacijama (dalje u tekstu: Zakon), u provedbi testa razmjernosti i javnog interesa Društvo je dužno utvrditi:

1. može li se pristup informaciji ograničiti radi zaštite nekog od zaštićenih interesa iz članka 15. stavaka 2., 3. i 4. Zakona,
2. bi li omogućavanjem pristupa traženoj informaciji u svakom pojedinom slučaju taj interes bio ozbiljno povrijeđen,
3. prevladava li potreba zaštite prava na ograničenje ili javni interes.
4. učiniti dostupnom informaciju ako javni interes prevladava nad štetom po zaštićene interese.

Člankom 15. stavkom 1. Zakona, propisano je apsolutno ograničenje prava na pristup informacijama te je određeno da će tijela javne vlasti ograničiti pristup informacijama koje se tiču svih postupaka koje vode nadležna tijela u prethodnom i kaznenom postupku za vrijeme trajanja tih postupaka. Sukladno navedenom, kada zaprimi zahtjev kojim se traži informacija koja potpada pod odredbu članka 15. stavka 1. Zakona, Društvo bez iznimke donosi rješenje kojim se odbija zahtjev za pristup informacijama, odnosno ne provodi test razmjernosti i javnog interesa prije donošenja odluke.

Društvo postupa po zahtjevu za pristup informaciji i provodi test razmjernosti i javnog interesa za tražene informacije koje se nalaze u kategoriji izuzetaka od prava na pristup informacijama

ukoliko iste Društvo posjeduje, čak i ako te informacije nije samo izradilo. Iznimku predstavljaju klasificirane informacije, u odnosu na koje zahtjev rješava i test provodi isključivo vlasnik informacije. Sukladno Zakonu o tajnosti podataka, vlasnik informacije je nadležno tijelo u okviru čijeg djelovanja je klasificirani ili neklasificirani podatak nastao. U slučaju kada Društvo zaprimi zahtjev za klasificiranom informacijom koje nije vlasnik, sukladno članku 21. stavak 2. Zakona dužno je bez odgode ustupiti zahtjev tijelu koje je vlasnik informacije.

Ako je međutim zahtjevom zatraženo više informacija, od kojih jedna ili više njih nisu u posjedu Društva, a Društvo ima saznanja o tijelu koje je posjeduje, Društvo je dužno sukladno članku 21. Zakona, bez odgode ustupiti zahtjev u tom dijelu onom tijelu koje posjeduje informaciju, a u ostalom dijelu (u odnosu na informacije koje posjeduje) samo riješiti zahtjev.

Sukladno članku 22. Zakona o pravu na pristup informacijama, obveza provedbe testa razmjernosti i javnog interesa predstavlja razlog za produljivanje roka za rješavanje zahtjeva za pristup informacijama za dodatnih 15 dana.

Naime, sukladno članku 22., stavku 1., točki 4. tijelo javne vlasti u slučaju obveze provedbe predmetnog testa, ima zakonsku mogućnost produžiti temeljni rok za rješavanje zahtjeva koji iznosi 15 dana za dodatnih 15 dana, računajući od roka kad je tijelo trebalo odlučiti o zahtjevu za pristup informaciji. Ukoliko se rok za odlučivanje produžuje, Društvo je dužno, sukladno članku 22., stavak 2., bez odgode, a najkasnije u roku od 8 dana od dana zaprimanja urednog zahtjeva obavijestiti podnositelja zahtjeva o razlogu produženja roka.

Društvo je dužno donijeti rješenje u svim slučajevima kada provodi test razmjernosti i javnog interesa, budući da je odredbom članka 23. stavka 3. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano da tijelo javne vlasti donosi rješenje kad korisniku omogućuje pristup traženoj informaciji, primjenom odredbe članka 16. stavka 1. Zakona. Donošenje rješenja u slučaju kada se temeljem provedenog testa razmjernosti i javnog interesa pristup informaciji u cijelosti omogućuje predstavlja iznimku od članka 23. stavka 1. točke 1. Zakona o pravu na pristup informacijama, kojim je propisano da tijelo javne vlasti ne donosi rješenje o zahtjevu kad korisniku omogućuje pristup traženoj informaciji.

To znači da se rješenje donosi i kada se, temeljem provedenog testa, pristup informaciji u cijelosti ili djelomično omogućava odnosno uskraćuje. Stoga, rješenje u izreci može sadržavati odluku

- da se pristup informaciji u cijelosti omogućuje (zahtjev se u cijelosti usvaja),
- da se pristup informaciji omogućuje djelomično (zahtjev se usvaja u jednom dijelu, a odbija u drugom dijelu odnosno konkretno određenim dijelovima), ili
- da se pristup informaciji u cijelosti odbija (zahtjev se odbija).

Rješenje, pored izreke, mora sadržavati obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.

Ako se provedbom testa razmjernosti i javnog interesa kao ishod postupka donese rješenje kojim se zahtjev usvaja u cijelosti ili djelomično, Društvo je dužno uz rješenje dostaviti korisniku informaciju.

Društvo može, osobito u slučaju zahtjeva kojim se traži veća količina informacija, imati stvarne materijalne troškove, koje sukladno odredbi članka 19., stavak 2. Zakona, može naplatiti od korisnika, primjenom Kriterija za određivanje visine naknade stvarnih

materijalnih troškova i troškova dostave informacije (NN 12/14).

Društvo će unaprijed, uz dostavu rješenja, pozvati korisnika da izvrši uplatu.

Test razmjernosti i javnog interesa u drugom stupnju povodom izjavljene žalbe provodi Povjerenik za informiranje. U tom je smislu člankom 25. stavkom 5. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano da kad Povjerenik u postupku rješavanja po žalbi treba ispitati pravilnost provedenog testa razmjernosti i javnog interesa, odnosno provesti test razmjernosti i javnog interesa, rješenje o žalbi dužan je donijeti i dostaviti stranci, putem prvostupanjskog tijela, najkasnije u roku od 60 dana od dana predaje uredne žalbe.

Člankom 26. stavkom 1. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano je kako protiv rješenja Povjerenika žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske. Visoki upravni sud Republike Hrvatske mora donijeti odluku o tužbi u roku od 90 dana. Tužba ima odgodni učinak ako je rješenjem omogućen pristup informaciji.

Postupak provedbe testa razmjernosti i javnog interesa

Korak 1: Identificiranje zaštićene informacije

U prvom koraku, Društvo po zahtjevu za pristup informacijama ima utvrditi potpada li zatražena informacija (ili njezin dio) pod neko od zakonom definiranih relativnih ograničenja propisanih člankom 15. stavicama 2., 3. i 4. Zakona o pravu na pristup informacijama.

Korak 2: Utvrđivanje povrede za zaštićeni interes

U drugom koraku, Društvo je dužno i to u svakom pojedinačnom i konkretnom slučaju, utvrditi vjerojatnost da omogućavanje pristupa informaciji stvarno i ozbiljno povrijedi interes zaštićen relativnim ograničenjem. U tom je ograničenju implicitno ili eksplicitno sadržan i javni interes za zaštitom informacije. Drugim riječima, Društvo mora argumentirati vjerojatnost da bi za zaštićeni interes nastala šteta odnosno da je u javnom interesu zaštititi informaciju od pristupa javnosti.

Korak 3: Vaganje razloga potrebe zaštićenog interesa i javnog interesa da se informacija učini dostupnom

Nakon što je tijelo javne vlasti u prethodnom koraku utvrdilo mogućnost nastanka štete za zaštićeni interes, potrebno je ocijeniti odnos između razloga koji govore u prilog ograničenju i javnog interesa da se informacija učini dostupnom. Kako bi moglo odvagnuti te razloge i staviti ih u međusobni odnos, prvo treba utvrditi koji razlozi govore u prilog javnom interesu za dostupnošću informacije.

Tijelo javne vlasti dakle treba utvrditi da li bi u konkretnom slučaju omogućavanje pristupa informacija doprinijelo javnom interesu u smislu ostvarivanja temeljnih vrijednosti društvenog poretka i specifičnim načelima funkcioniranja tijela javne vlasti, kao što su dobro upravljanje, zakonitost, odgovornost, integritet, učinkovitost, efikasnost, dobro financijsko upravljanje i odgovorno raspolaganje javnim sredstvima, jednakost, i slično, odnosno da li informacija doprinosi mogućnosti razumijevanja javne rasprave o nekom pitanju ili razumijevanju

posljedica odluka tijela javne vlasti, odgovornosti tijela javne vlasti u obavljanju njegovih funkcija, odgovornosti u raspolaganju javnim sredstvima, javnoj sigurnosti, zdravlju ili zaštiti okoliša.

Uobičajeni razlozi koji govore u prilog omogućavanja pristupa na način da informacija ukazuje na okolnost koji doprinosi javnom interesu su sljedeći:

- informacija se odnosi na pitanje jednakosti građana pred zakonom i u postupku koje tijela provode kad odlučuju o njihovim pravima i interesima
- informacija se odnosi na pitanje javnog zdravlja, javne sigurnosti ili zaštite okoliša
- informacija se odnosi na način raspolaganja javnim sredstvima, a osobito ako ukazuje na nezakonito dobivanje ili raspolaganje javnim sredstvima
- informacija ukazuje na nezakonit ili nepravilan rad institucija
- informacija ukazuje na mogući sukob interesa
- informacija ukazuje na korupciju, zloupotrebu ovlasti ili drugo kazneno djelo
- informacija se odnosi na postojanje razloga za pobijanje sudske odluke
- informacija se omogućava javnosti da sudjeluje u javnoj raspravi, utječe na kreiranje javnih politika i donošenje odluka

Kao najčešći irelevantni faktori koji se javljaju pri provedbi testa, a koji se ne uzimaju pri odlučivanju, ističu se:

Identitet podnositelja zahtjeva. S aspekta Zakona o pravu na pristup informacijama, svi korisnici su jednaki i ostvaruju svoje pravo na jednak način (članak 8.). Međutim, pri ocjeni javnog interesa, može biti relevantna činjenica da se radi o novinaru koji prikuplja materijal za svoj istraživački članak o nekom pitanju koje je u javnom interesu, a uzevši u obzir Ustavno pravo novinara na informaciju (članak 38., stavak 3. Ustava).

Razlog i motiv podnošenja zahtjeva. Sukladno članku 18. stavak 4. Zakona podnositelj nije dužan navesti razloge podnošenja zahtjeva (i tijelo javne vlasti od njega to ne može zahtijevati), ali to može učiniti. Tijelo javne vlasti može i iz drugih izvora i na druge načine imati određene spoznaje o razlozima podnošenja zahtjeva. Ocjena tih razloga u načelu nije relevantna za ocjenu javnog interesa za dostupnošću informacije (ali se oni mogu razmatrati u slučaju zlouporabe prava).

Privatni interes podnositelja zahtjeva. Primjerice, podnositelj zahtjeva može smatrati da će mu zatražena informacija pomoći u nekom sudskom postupku. Sam po sebi, taj razlog ne čini automatski javni interes da se informacija učini dostupnom.

Zatražena informacija je presložena i previše stručna da bi je običan građanin razumio (uz ogradu na slučaj nezavršene informacije iz članka 15., stavak 4., točka 1. u odnosu na koji je to legitimna svrha ograničenja) ili postoji mogućnost krive interpretacije. U tom slučaju tijelo javne vlasti može, a to bi u svrhu točnosti i pouzdanosti informiranja javnosti bilo i poželjno, uz informaciju u integralnom obliku sastaviti i dodatno objašnjenje i interpretaciju podataka, osobito kada se radi o statističkim ili financijskim podacima ili podacima iz specifičnog sektora (npr. vrijednosti nekog parametra).

Gubitak povjerenja u tijelo javne vlasti ili moguća neugoda koju bi tijelo javne vlasti moglo pretrpjeti (jer je npr. nepravilno radilo ili loše upravljalo).

Reakcija javnosti na određenu informaciju (npr. vjerojatnost da će iznošenje informacije u javnost od strane novinara koji ju je zatražio zahtjevom dovesti do velikog interesa javnosti i medija).

Nakon što je tijelo javne vlasti utvrdilo razloge zbog kojih bi informacija trebala biti dostupna javnosti, pristupa ključnom dijelu testa razmjernosti i javnog interesa, a to je stavljanje u međusobni odnos tih razloga, ocjenjivanjem težine i konačnom procjenom kojem od ta dva razloga treba u konkretnom slučaju dati prednost. Pri tome se treba voditi i načelom proporcionalnosti (razmjernosti) odnosno utvrditi je li ograničenje razmjerno svrsi zaštite interesa koji se štiti. Pitanje je da li je dobivanje informacije predstavlja odgovarajući instrument (mjeru) za ostvarivanje nekog javnog interesa i proporcionalna je ostvarivanju tog interesa. Društvo treba to učiniti što je objektivnije moguće, kako bi osiguralo kvalitetu odluke, a samim time i smanjilo mogućnosti pobijanja.

Kako bi ocijenilo težinu pojedinog argumenta u prilog ili protiv dostupnosti informacije odnosno ograničenja pristupa Društvo treba prvenstveno uzeti u obzir sljedeće:

- vjerojatnost povrede zaštićenog interesa - vjerojatnije je da će povreda nastupiti nego da neće,
- ozbiljnost povrede zaštićenog interesa - učinak koji povreda može imati na zaštićene interese, npr. sigurnost, zdravlje i sl.
- vrijeme nastanka informacije - s vremenom u pravilu slabi potreba zaštite informacije, a u nekim slučajevima i zakonodavac uvažava protok vremena,
- u kojoj je mjeri zatražena informacija povezana s javnim interesom – je li vjerojatno da će objava informacije zaista doprinijeti javnom interesu i u kojoj mjeri;
- nalazi li se informacija već u javnoj sferi – ako se slična informacija već nalazi u javnoj sferi bi li pružanje zatražene informacije koja je podložna ograničenju doprinijelo javnom interesu.

Na temelju testa javnog interesa, odnosno ocjene prevladava li u konkretnom slučaju javni interes za objavom informacije nad mogućom štetom koja bi mogla nastati za zaštićene interese, tijelo javne vlasti će donijeti odluku o dostupnosti informacija zatraženih zahtjevom. Ukoliko prevladava javni interes, informaciju će učiniti dostupnom.

KOMUNALIJE D.O.O.
Direktor
Neven Korda dipl.ing.geod.

KOMUNALIJE d.o.o.
Čiponjac lug 6
NOVALJA

